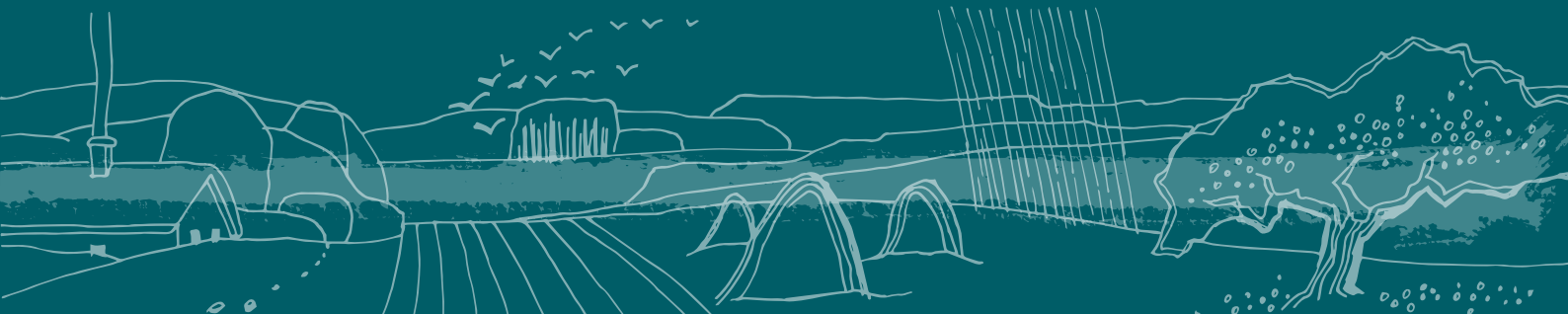

Mālpils Vēstis

AUGUSTS 2020 (223)

Augusta zemenes

Latviskais gars = skatuviskā tautas deja

Kultūras centra amatieru kolektīvi aicina! Nāc, pulkā!

Vietējie aktieri, kuri K. Kvēpa režijā spēlēja izrādi "Indrāni" Sidgundas tautas nama atklāšanas svētkos 1928. gada 18.–19. augustā (Indrānu tēvs – K. Kvēps, Indrānu māte – M. Bauslītis, Edvarts – V. Lauva, Ieva – P. Eicēns, Edžiņš – N. Kazmers, Noliņš – J. Krastiņš, Guste – Z. Kalniņš, Līze – M. Bergholcs, Kaukēns – J. Zuters, Irbe – J. Fogels, Zelmiņa – Z. Jaunronis, suflieris – M. Beķers; foto no Lienas Graudiņas personīgā arhīva [vairāk par notikumu 10.lpp.]

MĀLPILS NOVADA DOMES SVARĪGĀKIE LĒMUMI JŪNIJĀ UN JŪLIJĀ

JŪNIJĀ

Izskatīja 15 jautājumus:

1. Par nekustamā īpašuma nodokļa atvieglojuma piešķiršanu.
2. Par zemes ierīcības projekta apstiprināšanu.
3. Par zemes vienību piekritību pašvaldībai un to nostiprināšanu zemesgrāmatā uz Mālpils novada pašvaldības vārda.
4. Par nekustamā īpašuma sadali un nosaukuma piešķiršanu.
5. Par zemes nomas līguma noslēgšanu.
6. Par nekustamā īpašuma nodošanu atsavināšanai.
7. Par pirmsskolas izglītības iestādes reglamentējošo dokumentu saskaņošanu.
8. Par Siguldas novada pašvaldības 2019. gada 19. decembra lēmuma "Par grozījumiem Siguldas novada pašvaldības 2018. gada 1. marta lēmumā "Par aizņēmuma ņemšanu projekta "Siguldas Jaunās pils pārbūve un restaurācija" realizācijai" saskaņošanu.
9. Par Mālpils novada pašvaldības 2019. gada publiskā pārskata apstiprināšanu.
10. Par deleģēšanas līguma slēgšanu ar biedrību "Mālpils zivīm".
11. Par biedrības "Mālpils zivīm" iesnieguma izskatīšanu.
12. Par IK "Beata-Marija" iesnieguma izskatīšanu.
13. Par atbalstu novada senioru vasaras ekskursijai.
14. Par biedrības "Notici sev!" iesnieguma izskatīšanu.
15. Par atvaļinājuma piešķiršanu domes priekšsēdētājam.

NOLĒMA:

- Apstiprināt pirmsskolas izglītības iestādes "Māllēpīte" nolikumu. Saskaņot pirmsskolas izglītības iestādes "Māllēpīte" Darba kārtības noteikumus. Saskaņot pirmsskolas izglītības iestādes "Māllēpīte" lektējās kārtības noteikumus.

- Apstiprināt Mālpils novada pašvaldības 2019. gada publisko pārskatu. Mālpils novada pašvaldības 2019. gada publiskā pārskata pilnu tekstu publicēt Mālpils novada domes mājas lapā www.malpils.lv. Mālpils novada pašvaldības 2019. gada publiskā pārskata pilnu tekstu nodot Mālpils novada bibliotēkai.

- Slēgt Deleģēšanas līgumu ar biedrību "Mālpils zivīm", reģ. Nr. 40008107281, par pašvaldības autonomo funkciju nodrošināšanu. Noteikt, ka Deleģēšanas līgums tiek noslēgts uz 1 (vienu) gadu. Pilnvarot pašvaldības izpilddirektoru Agri Bukovski Mālpils novada pašvaldības vārdā parakstīt šī lēmuma 1. punktā minēto deleģēšanas līgumu.

- Atbalstīt Biedrības "Mālpils zivīm" bērnu un jauniešu vasaras nometnes projektu "Asarītis", piešķirot līdzfinansējumu 2000 EUR apmērā no dabas resursu nodokļa līdzekļiem.

- Piešķirt 700 EUR Mālpils novada senioru ekskursijas transporta izdevumu apmaksai no atbalsta fonda līdzekļiem.

- Piešķirt finansējumu biedrības "Notici sev!" pieredzes apmaiņas brauciena transporta zdevumu apmaksai līdz 500 EUR apmērā no atbalsta fonda līdzekļiem. Biedrībai "Notici sev!" iesniegt domei atskaiti par pašvaldības piešķirtā finansējuma izlietojumu.

MĀLPILS NOVADA DOMES JŪNIJA ĀRKĀRTAS SĒDE

Izskatīja 1 jautājumu – Par investīciju projekta "Jaunās un Krasta ielas rekonstrukcija" iesniegšanu un pašvaldības līdzfinansējuma noteikšanu.

NOLĒMA:

- Atbalstīt investīciju projekta "Jaunās un Krasta ielas rekonstrukcija" īstenošanu un iesniegt Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijā investīciju projekta "Jaunās un Krasta ielas rekonstrukcija" pieteikumu.

Projekta kopējais finansējums 785 785,92 EUR, Mālpils novada pašvaldības līdzfinansējums 399 830,93 EUR.

Projekta realizācijas laiks 2020. gada 3. jūnijs – 2021. gada 2. jūnijs.

Pilnvarot Mālpils novada domes priekšsēdētāju Solvitu Strausu parakstīt ar projekta realizāciju saistītos dokumentus.

Kontroli par šī lēmuma izpildi uztod pašvaldības izpilddirektoram.

JŪLIJĀ

Izskatīja 10 jautājumus:

1. Par zemes ierīcības projekta apstiprināšanu.
2. Par nekustamā īpašuma sadali un nosaukuma piešķiršanu.
3. Par zemes nomas līgumu noslēgšanu.
4. Par adreses piešķiršanu/adreses pieraksta precizēšanu.
5. Par izsoles rezultātu apstiprināšanu.
6. Par grozījumu iesniegšanu Rīgas plānošanas reģionā Deinstitutionalizācijas plānā atbilstoši Mālpils novada pašvaldības projekta "Pakalpojumu infrastruktūras attīstība deinstitutionalizācijas plānu īstenošanai Mālpils novadā" kopējām izmaksām.
7. Par koncesijas līguma termiņa pagarināšanu.
8. Par deleģējuma līguma slēgšanu par augstas detalizācijas topogrāfiskās informācijas uzturēšanu.
9. Par noteikumu "Noteikumi par bērnu reģistrēšanas, uzņemšanas un atskaitēšanas kārtību Mālpils novada pirmsskolas izglītības iestādē" apstiprināšanu.
10. Par izcenojumu apstiprināšanu telpu nomai Jaunsardzes Centra semināra norisei pašvaldības īpašumos Pils ielā 10, 12 un 14.

NOLĒMA:

- Apstiprināt 2020. gada 6. jūlijā notikušās nekustamā īpašuma, kas sastāv no dzīvokļa Nr.1(viens) 29,80 m² platībā un 2980/20330 domājamām daļām no daudzdzīvokļu mājas un zemes kopīpašuma, kadastra Nr. 8074 900 4214, kas atrodas Lielvārdes šosejā 10 (desmit), Upmalās, Mālpils novadā, izsoles rezultātus. Slēgt pirkuma līgumu par nekustamā īpašuma, kas sastāv no dzīvokļa Nr. 1 (viens) 29,80 m² platībā un 2980/20330 domājamām daļām no daudzdzīvokļu mājas un zemes kopīpašuma, kadastra Nr. 8074 900 4214, kas atrodas Lielvārdes šosejā 10 (desmit), Upmalās, Mālpils novadā, atsavināšanu par 306,00 EUR (trīs simti seši eiro).

- Apstiprināt 2020. gada 6.j ūlijā notikušās nekustamā īpašuma, kas sastāv no dzīvokļa Nr. 2, adrese Lielvārdes šoseja 10-2, Upmalas, Mālpils novads, 31,60 m² platībā, kopīpašuma domājamā daļa no daudzdzīvokļu mājas, zemes – 3160/20330, kadastra Nr. 8074 900 4215, izsoles rezultātus. Slēgt pirkuma līgumu par nekustamā īpašuma, kas sastāv no dzīvokļa Nr. 2, adrese Lielvārdes šoseja 10-2, Upmalas, Mālpils novads, 31,60 m² platībā, kopīpašuma domājamā daļa no daudzdzīvokļu mājas, zemes – 3160/20330, kadastra Nr. 8074 900 4215, atsavināšanu par 287,00 EUR (divi simti astoņdesmit septiņi eiro).

- Apstiprināt 2020. gada 6. jūlijā notikušās nekustamā īpašuma, kas sastāv no dzīvokļa Nr. 5, adrese Lielvārdes šoseja 10-5, Upmalas, Mālpils novads, 14,30 m² platībā, kopīpašuma domājamā daļa no daudzdzīvokļu mājas, zemes – 1430/20330, kadastra Nr. 8074 900 4216, izsoles rezultātus. Slēgt pirkuma līgumu par nekustamā īpašuma, kas sastāv no dzīvokļa Nr. 5, adrese Lielvārdes šoseja 10-5, Upmalas, Mālpils novads, 14,30m² platībā, kopīpašuma domājamā daļa no daudzdzīvokļu mājas, zemes – 1430/20330, kadastra Nr. 8074 900 4215, atsavināšanu par 147,00 EUR (viens simts četrdesmit septiņi eiro).

- Atbalstīt 2009. gada 4. augustā noslēgtā koncesijas līguma starp Mālpils novada domi un SIA "Aniva", reģ.Nr. 50003115551, darbības termiņa pagarināšanu līdz 2021. gada 30. jūnijam. Piln-

varot pašvaldības izpilddirektoru parakstīt 2009. gada 4. augustā noslēgtā koncesijas līguma starp Mālpils novada domi un SIA "Aniva" grozījumus.

• Apstiprināt noteikumus "Noteikumi par bērnu reģistrēšanas, uzņemšanas un atskaitīšanas kārtību Mālpils novada pirms-

skolas izglītības iestādē".

Pilnu novada domes sēdes lēmumu atklāstu skatīt mājas lapā www.malpils.lv, sadaļā *Novada domes dokumenti* Sabiedrisko attiecību speciāliste **Iveta Krieviņa**

MĀLPILS NOVADA DOMES SĒŽU GRAFIKS 2020. gada SEPTEBRIM

Sēdes nosaukums	Datums, laiks	Telpa	Sēdes vadītājs
Tautsaimniecības un attīstības komitejas sēde	23. septembrī, plkst. 15:00	Mazajā sēžu zālē	ALEKSANDRS LIELMEŽS
Sociālo, izglītības un kultūras jautājumu komitejas sēde	23. septembrī, plkst. 16:00	Mazajā sēžu zālē	LEONTINA AMERIKA
Finanšu komitejas sēde	23. septembrī, plkst. 17:00	Mazajā sēžu zālē	SOLVITA STRAUSA
DOMES SĒDE	30. septembrī, plkst. 15:00	Mazajā sēžu zālē	SOLVITA STRAUSA
Privatizācijas komisijas sēde	28. septembrī, plkst. 17:00	Mazajā sēžu zālē	ALEKSANDRS LIELMEŽS

AKTUĀLI

Par pašvaldību administratīvi teritoriālo reformu

Cienījamais, lasītāj! Laiks rit ātri, daudzi jauni notikumi liek domāt par sevi un aktuālais par pašvaldību administratīvi teritoriālo reformu (ATR) jau aizmirstas. Pēc likuma "Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums" izsludināšanas daudzas pašvaldības ir iesniegušas Satversmes tiesā pašvaldību lēmumus par šī likuma neatbilstību Satversmei. Kā galveno norādot, ka likuma pieņemšana neatbilst demokrātiskās valsts pamatprincipiem. Redzēsim, ko lems Satversmes tiesa. Arī aktīvi Latvijas pilsoņi no biedrības "Atvērta pārvaldība" rosina atcelt šo likumu ar Tautas nobalsošanu.

Man jautā: "Kāpēc Mālpils pašvaldība nav lēmusi par vēršanos Satversmes tiesā?"

Es atbildu, ka aptaujā par ATR Mālpils novadā piedalījās mazāk kā 10% pilsoņu un līdz ar to pašvaldībai nav Mālpils iedzīvotāju vairākuma mandāta šo jautājumu risināt.

Mans personīgais viedoklis ir, ka ar šo likumu valdošās koalīcijas partijas izsaka neuzticību vietējo kopienu iedzīvotājiem un viņu spējām pašiem lemt par savu dzīvi.

Es vēl gribētu informēt Jūs par dažiem jautājumiem par pašvaldību būtību un cilvēku neinformētību vai neizpratni par to, cik svarīgas ir kopienu iedzīvotāju tiesības pašiem lemt par savas dzīves telpas kvalitātes jautājumiem un tām pārvaldes funkcijām, kas ir vistuvāk iedzīvotājiem.

Daudzi maldīgi uzskata, ka pašreizējā ATR ir atgriešanās pie padomju laika rajoniem.

Par administratīvi teritoriālo iedalījumu dažādos laikos es jau rakstīju iepriekš (skatīt "Mālpils Vēstis" maija Nr. 221).

Kādas tad bija vietējo (pagastu un pilsētu) un rajonu pašvaldību funkcijas līdz 1991. gadam.

Vietējās pašvaldības pildīja šādas galvenās funkcijas:

1. Dzimtsarakstu (dzimšanas, miršanas, laulību reģistrācija).
2. Veica notariālās darbības (visa veida mantiskie darījumi un testamenti).
3. Organizēja kultūras dzīvi (kultūras nami, mūzikas skola un pašdarbība).
4. Atbildēja par bibliotēkām.
5. Veica zemes lietošanas pārraudzību.
6. Pārraudzīja tirdzniecības organizāciju.

7. Atbildēja par civilās aizsardzības organizāciju.

8. Veica obligātās karaklausības uzskaiti.

9. Atbildēja par sava dzīvojamā fonda stāvokli.

10. Pārzināja feldšeru punktu darbu.

11. Saskaņoja sabiedriskā transporta maršrutus un laikus.

12. Nodrošināja Administratīvās komisijas darbību.

13. Nodrošināja vēlēšanas.

14. Pārzināja kapus.

Par daudzām iedzīvotājiem svarīgām lietām atbildēja uzņēmumi un iestādes, kurām bija attiecīgā infrastruktūra (ceļi, ielas, komunālā saimniecība, dzīvojamais fonds, arī savu darbinieku nodrošināšana ar brīvā laika saturīgu pavadīšanu, t.i. atpūtas, sporta un kultūras pasākumu organizēšana).

Rajona pašvaldības galvenās funkcijas bija:

1. Vispārējās izglītības organizēšana un pārzināšana.
 2. Veselības funkcijas nodrošināšana (ambulances un slimnīcas).
 3. Būvniecības funkcijas nodrošināšana.
 4. Sabiedriskā transporta organizēšana.
 5. Vispārējā kontrole par vietējām pašvaldībām un valsts iestāžu un uzņēmumu darbību.
- Vietējai pašvaldībai bija liela noteikšana par savu teritoriju un tās dzīvi.

Minēšu dažus piemērus, kas bija svarīgi visiem iedzīvotājiem.

1. Zemes lietošanas pārraudzības jomā.

Pagājušā gadsimta 80-to gadu vidū Rajona izpilddarītāja un Mālpils sovhoztehnikums jau bija paredzējis piešķirt 20 ha zemes dārziņu māju būvniecības vajadzībām Dublīšu nogaļā, vienas Rīgas rūpnīcas strādniekiem.

Mālpils ciema deputāti lema, ka nepiešķirt zemi šādām vajadzībām. Un to neviens neuzdrošinājās apstrīdēt.

Paši varat iedomāties, kāda varētu veidoties dzīves telpa, ja tas būtu noticis.

2. Tirdzniecības organizācijas jomā.

1985. gadā Mālpils ciema deputāti lema par alkoholisko dzērienu tirdzniecības ierobežojumiem visā Mālpils ciemā.

Arī šādu lēmumu nevienam nebija tiesības apstrīdēt.

Turpinājums no 3. lpp.

Spriediet paši, vai ir svarīgi, ka lemj paši kopienas pārstāvji, vai to dara citi.

Tas vairāk ir jautājums tiem, kas uzskata – vai nav vienalga, vai tā ir Mālpils pašvaldība vai Siguldas, jo “man jau tāpat no viņiem neko nevajag un es uz pašvaldību neeju”. Varbūt vienkārši

nav padomāts par to, kas un ko tad īsti dara Mālpils novadā? Ko dara Valsts institūcijas, ko pašvaldība un ko privātais sektors? Varbūt ir vērts aizdomāties?

Par funkciju un atbildības izmaiņām pēc 1991. gada turpinājums sekos.

Aleksandrs Lielmežs

Vasaras darbos

Kalendārs vēsta, ka augusts jau galā. Arī dabā jau jūtama rudens elpa, bet tik ļoti negribas tam noticēt. Vasara pagājusi. Laisot tomātus, marinējot gurķus, lasot ogas. Bet ne tikai.

Jūnijā tautas lietišķās mākslas studijas “Urga” meitenes kopā

ar keramikas studijas “Māl-pils” meitenēm atklāja izstādi “No abām pusēm”. Tā patiešām skatāma no abām pusēm, jo iekārto-ta kultūras nama vestibila logos. Izstādes tēma daba. Meklējot idejas saviem darbiem, mācījāmies būt vērtīgākas. Ikdienā bieži nākas steigties. Un tad, līdzīgi kā braucot mašīnā, gar acīm zib garām slidošie objekti un krāsas, līdz viss saplūst. Vērojām dabā esošos ritmus, krāsu toņus un formas. 11 keramiķu un 16 tekstilnieku dabā ieraudzītais un sajūtais redzams eksponētajos darbos. Īpašs stāsts par spundiņrakstā adītajiem lakatiem. Pava-sarī vīrusa Covid-19 radīto ierobežojumu dēļ nevarējām tikties. Ineta Donska piedāvāja iemācīt adīt šādu lakatu... caur telefonu. Ineta mājās adīja, meita filmēja, tad nofilmēto kopā ar aprakstu ielika WhatsApp un mēs mācījāmies. Gatavošanās izstādes iekārtošanai un pati iekārtošana bija laikietilpīga un sarežģīta. Paldies Gunai Petrevicai, Indrai Zvīgulei, Mārai Ārentei un Kristīnei Kaņepējai par ieguldīto darbu. Izstādi vēl iespējams apskatīt līdz 15. septembrim. No plkst. 21:00 līdz 01:00 izstāde ir izgaismota.

Jūlijā iemēģinājām roku eco *printa* tehnikā. Burtiski tulkojot – eco druka. Būtība – uz iepriekš sagatavota (mazgāta, kodināta) auduma liek dažādu augu lapas, ziedus un pat mizas, cieši satin un liek katlā vārīties vai tvaicēties. Attinot audumu redzami lapu atstātie nospiedumi. Ne visas lapas rada nospiedumu un pat vienas un tās pašas lapas noteiktos apstākļos var atstāt atšķirīgu nospiedumu. Tāpēc, strādājot šajā tehnikā, ir lielas iespējas eksperimentēt un arvien atklāt ko jaunu. Tinot kārtējo vīstokli, nevar zināt kāds būs iznākums. Kopā ar meitenēm no Lauberēs, Zaubes un Inčukalna tinām, sējām, vārījām, tvaicējām un sajū-minājāmies vai nedaudz bēdājāmies, ja neizdevās, par galarezul-tātu. Pamats tagad zināms, un nu katras pašas rokās jaunu au-dumu apdrukāšana. Liels paldies Laumai Krastiņai par mūsu kuplā pulciņa uzņemšanu savās mājās!

15. augustā sanācām kopā kārtējā “Urgas” nometnē. Kā ie-rasts mūs savos Mālkalnos laipni uzņēma Lauma Tomiņa. Nometnē darbojās pat trīs paaudzes. Anna Jurisone bija ieradusies kopā ar meitu Daci un mazmazmeitiņu Loti.

Lotei līdzī gan adīklis, gan mazās stellītes ar iesāktu audumiņu. Arī Līnai Jansonei (Ingas meitai) līdzī adīklis, jo šeit, klausoties lekciju, visās rokās ir kāds rokdarbs. Runājām par šķiedrām un audumiem. Kādu ietekmi uz dabu un apģērba valkātāju atstāj kokvilna, lins, vilna, poliesters, kaprons u.c. Kas ir viskoze. Kāpēc burzās lins. Kā rodas zīds. Paldies Guntai Jēkabsonei par lielisko iespēju aplūkot kokvilnas un zīda tapšanas ceļu. Pēc nopietnā rīta cēliena devāmies uz Laumas siltumnīcu, ko pati saimniece dēvē par savu svētnīcu, degustēt tomātus. Par garšīgāko atzinām šķirni “Hurma”. Tālāk dienas jautrākā daļa – modes demonstrējumi. Abas meitenes ar prieku iejutās modelļu lomā. Paldies Laumai Tomiņai un Sandrai Straumanei par viesmīlīgo uzņemšanu jau trešo gadu!

19. augustā Smiltenes novada muzeja Mēru muižā atklāja izstādi "Ziedi krāsās un kompozīcijā greznos un smalkos izstrādājumos". Šajā izstādē tiek meklēts nacionālais kods, kur darbi, krāsu salikumi un kompozīcijas ritmi radīti asociācijās ar Latvijā sastopamajiem ziediem. Mēru muižā eksponēti mākslinieku un amatnieku darbi no visas Latvijas. Izstādē piedalās arī studijas "Māl-pils" keramiķes Indra Lapiņa un Santa Latkovska un "Urgas" rokdarbnieces Māra Klintsone, Ineta Donska, Skaidrīte Voitaha un Inese Birža.

Nobeigumā. Jauno sezonu uzsākot, vēlos teikt, ka gan TLMS "Urga", gan keramikas studijas "Māl-pils" durvis ir atvērtas. Gan lieliem, gan maziem, kas vēlas iemācīties mīcīt mālus, aust un adīt.

Inguna Sīmansone, TLMS "Urga" vadītāja

Kultūras centra amatieru kolektīvi aicina! Nāc, pulkā!

Sveiciens dziedātgribošiem senioriem!

Ja jūtat, ka sirdī mājā dziedātprieks, ikdienu paiet dunojot savas paaudzes sirdsdziesmas un reizi nedēļā gribas izdziedāties draudzīgā atmosfērā, tad Mālpils kultūras centra senioru vokālais ansamblis "Rezēdas un dadži" aicina pievienoties jaunus dziesmu draugus otrdienās, plkst. 11:00 Mālpils kultūras centrā uz mūsu mēģinājumiem. Kopīgi priecēsims klausītājus kultūras centra pasākumos, dosimies sadziedāties un priecēt seniorus arī citviet. Kolektīva vadītāja Evija Belicka (tāl. 26484158).

Deju kopa "Knie-diņš" aicina savā pulkā jaunus dejotājus!

Esam dzīvespriecīgi dejas entuziasti, dejojām par prieku sev. Aicinām pievienoties jaunus dejotājus, īpaši pārus. Mēģinājumi notiek otrdienās plkst. 19:30 Mālpils kultūras centrā uz skatuves. Lai pievienotos deju kopai "Knie-diņš", jums nepieciešami deju apavi, piemērots apģērbs un labs, pozitīvs noskaņojums. Ja nepamēģināsi, neuzziņāsi kā tas ir!

Šogad savu 30. deju sezonu sāks jauniešu deju kolektīvs "Māra".

Pievienojies mums! Nemāki dejot? Iemācīsim! Gaidīsim Tevi Mālpils kultūras centrā 4. septembrī plkst. 21:00, lai arī Tu "Māru" turpmāk vari saukt par savu kolektīvu!

Mālpils jauktas koris "Mergupe" aicina savā pulkā visus, kuri mīl dziesmu un dziedāšanu!

Šī ir brīnišķīga iespēja pilnveidot savu vienreizējo balsi, harmonisko dzirdi, atvērties kopīgam emocionālam piedzīvojumam, ar savu dziedāšanu sniegt prieku klausītājiem, kā arī brīnišķīgā kompānijā jau laicīgi gatavoties 2023. gada Dziesmu un deju svētkiem jaunajā Mežaparka estrādē! Mēģinājumi katru trešdienas vakaru no plkst. 18:30 līdz 21:00 lieliskajā Mālpils novada kultūras centrā diriģentes Solveigas Vitoliņas un kormeistares un koncertmeistares Evijas Belickas vadībā. Sezonu sākam 2. septembrī. Saki sev "Jā!" un nāc, gaidīsim!

Sveiciens pašiem mazākajiem mālpiliešiem!

Ja gribi spert savus pirmos solīšus mūzikas pasaulē un Tev ir jau 4 gadiņi, tad laipni gaidīsim Tevi, mazais dziedātājs, uz Mālpils Kultūras centra bērnu vokālo ansambli. Atīstīsim ritma izjūtu, muzikālo dzirdi, radoši izpaudīsimies iknedēļas nodarbībās un svētku koncertos. Iegūsim jaunus draugus un pirmo skatuves pieredzi! Tiekamies pirmdienās, plkst. 18:30 no š.g. 7. septembra Kultūras centrā. Kolektīva vadītāja Evija Belicka (tāl. 26484158).

Jauno makšķernieku un vides izglītības interešu pulciņa vasaras nometne "ASARĪTIS"

Jau vienpadsmito gadu pēc kārtas Mālpils novadā pie Brūnu HES notiek bērnu un jauniešu labi apmeklētā un ilgi gaidītā trīs dienu vasaras nometne jaunajiem makšķerniekiem "ASARĪTIS". 50 bērni vecumā no 9 līdz 16 gadiem šogad ieradusies Mālpilī no visas Latvijas, jo izrādās šāda tematiska nometne šogad Latvijā ir vienīgā.

No 24. līdz 26. jūlijam bērni un jaunieši gan zēni, gan meitenes dzīvoja telšu pilsētiņā pie Brūnu HES, ne tikai pavadot laiku vakara un rīta copēs, bet arī klausoties dažādas lekcijas un vārot pašu saķerto zivju zupu. Šogad nometnē varēja iegūt zināšanas par makšķerēšanas veidiem, makšķerēšanas piederumu sagatavošanu, aprīkojumu, ēsmām, kā arī par vides izglītības un aizsardzības jautājumiem. Par dabas, it īpaši zivju resursu, aizsardzību savās zināšanās un pieredzē dalījās Valsts vides dienesta inspektors Andris Zebauers; ar savu pieredzi vides aizsardzības jautājumos dalījās un praktiskās nodarbības vadīja Latvijā pazīstamais un populārais ihtiologs un makšķernieks Māris Olte; par zivju barības maisījumiem stāstīja un praktiskās nodarbības vadīja biedrības "Mālpils zivīm" biedrs, Siguldas veikala "Copes nams" darbinieks Jānis Greiškāns; tāpat teorētiskās un praktiskās nodarbības spinoģošanā vadīja Latvijā pazīstamais makšķerēšanas sporta meistars un TV raidījumu producentis Edgars Zveja; savukārt sacensības pludīņmakšķerēšanā, vizuāla mešanā mērķī jeb kastinga disciplīnās – biedrības "Mālpils zivīm" biedri. Jau tradicionāli kārtējo gadu pēc kārtas atraktīvas spēles un sacensības organizēja un vadīja Brūnu HES īpašnice Kristīne Jonīte-Jurkēviča. Vakarā pie ugunsкура nometnes bērni varēja dalīties par dienā gūtajiem iespaidiem, un, protams, klausīties savus un pieaugušo makšķernieku stāstus par piedzīvojumiem Latvijas un pasaules ūdeņos.

Nometnes organizators – biedrības "Mālpils zivīm" valdes priekšsēdētājs Normunds Ozoliņš par nometnes norisi stāsta: "Šādas nometnes organizēšana ir diezgan darbietilpīgs un dārgs pasākums, tāpēc tās nodrošināšanā bija jāiesaista daudzi palīgi un sponsorus. Visi nometnes darbinieki veica brīvprātīgā darba pienākumus, par to atlīdzību nesaņemot. Tāpēc vislielākā atzinība un pateicība jāizsaka nometnes vadītājam Guntai Bahmanei un nometnes vadītājas palīgiem: Imantam Andersonam, Sandim Puksim, Gintam Zundem, Daigai Karlsonēi, Helēnai Zvejai, Sanijai Zanbergai, Alenam Ozoliņam, Mārtiņam Lejiņam un Sandrim Jonānam; par bērnu drošību un kārtību atbildīgajam – ilggadējam biedrības biedram Guntim Lejiņam. Par ekskursijas organizēšanu un vadīšanu zivju audzētavā "Kārļi" pateicība biedrības valdes loceklim Saulim Mihelsonam; par bērnu savlaicīgu ēdināšanu – Inesei Jonānei, Līvai Luīzei Vorobjovai; par nometnes dalībnieku veselības stāvokļa uzraudzīšanu – Jolantai Epaltei.

Liels paldies par naudas līdzekļu piešķiršanu un dažāda citāda

rakstura palīdzību jāizsaka mūsu sponsoriem – Mālpils novada domei, personīgi domes priekšsēdētājai Solvitai Strausai, priekšsēdētājas vietniekam Valtam Mihelsonam un izpilddirektoram Agrim Bukovskim, SIA "Brūnu HES" īpašniecēm Vinetai Jonītei un Kristīnei Jonītei-Jurkēvičai, SIA "KVIST" vadībai, par balvu nodrošināšanu nometnes dalībniekiem – veikalu tīkla "Salmo" īpašniekiem, Siguldas veikala "Copes nams" īpašniekam Mārim Nuķim, veikala "GARDS" īpašniekam Edgaram Zvejam, par zivju barības maisījumu dāvinājumu – SIA "KG LATVIJA" un personīgi Kristīnei Lārmānei, par sadarbību makšķerēšanas sporta veicināšanā Mālpils novadā liela atzinība jāizsaka Latvijas makšķernieku sporta federācijai (LMSF), par savas produkcijas – slieku dāvināšanu Mālpils biotehnoloģiju centram, personīgi Larsenam Pulturam.

Šī gada nometne atšķīrās no daudzām citām iepriekšējām ar to, ka šogad izdevās atrast papildus resursus, piesaistot ES struktūrfondu naudas līdzekļus. Konkrēti, pateicoties LAD un Rīgas rajona lauku attīstības biedrības (RRLAB) izsludinātajai LEADER projektu iesniegšanas 6. kārtai, rīcībā – 2.2. (Daudzveidīgu sabiedrisko aktivitāšu pieejamība un attīstība), biedrībai radās izdevība sagatavot projektu ar nosaukumu "BĒRNU UN JAUNIEŠU IKGADA VASARAS NOMETNES "ASARĪTIS" NORISES NODROŠINĀŠANA 2020. GADĀ" un iesniegt konkursa izvērtēšanai. Projekta ietvaros tika paredzēts iegādāties tentus – slēgtas nojumes nometnes dalībnieku ēdināšanas un nodarbību nodrošināšanai, nometnes personāla organizatoriskajām vajadzībām, atbilstošu nepieciešamo solu un galdu iegādi, 60 makšķerkātu un to turētāju iegādi.

Pēc projektu izvērtēšanas, saņēmām konkursa administrējošās organizācijas – Lauku atbalsta dienesta (LAD) lēmumu par mūsu iesniegtā projekta apstiprināšanu par kopējo summu EUR 3263,28.

Projekta ietvaros paredzētās preces jau iegādātas un tika izmantotas šī gada nometnes organizēšanā.

Izsakām lielu pateicību Eiropas Lauksaimniecības Fondam lauku attīstībai (ELFLA), LAD un RRLAB vērtēšanas komisiju darbiniekiem par pozitīvu projekta vērtējumu un atbilstošu līdzekļu piešķiršanu, biedrības "Mālpils zivīm" valdes loceklim Vladislavam Komarovam par projekta dokumentācijas un projekta pieteikuma sagatavošanu, LAD projektu konsultantei Lindai Cinītei par ļoti kvalitatīvām un laipni sniegtām konsultācijām projekta pieteikumā konstatēto nepilnību novēršanā, Mālpils novada domes projektu vadītājai Elītai Kārklīņai par metodisko palīdzību projekta pieteikuma sagatavošanā.

Šādas nometnes organizēšana ir paredzēta arī nākošajos gados – galvenokārt biedrības biedru bērniem, kuri par katru savu bērnu veic līdzmaksājumu 30 EUR apmērā, pārējo vecāku līdzmaksājums – 60 EUR. Gadījumā, ja šādi līdzmaksājumi bija apgrūtināši, biedrības valde lēma par vecāku atbrīvošanu no tiem, tā vietā iesaistot

vecākus nometnes organizēšanas darbos. Nometnes pakalpojumus izmantoja arī bērni no citām Latvijas vietām, par to informāciju iegūstot internetā, galvenokārt biedrības mājas lapā www.mal-pilszivim.lv.

Protams, nometnes bērni arī makšķerēja un viņu lomi tika svērti un vērtēti pēc starptautiskās lomu uzskaites sistēmas, punktus piešķirot gan par kopējo zivju skaitu gan par kopējo svaru.

Noslēgumā biedrības "Mālpils zivīm" valde aicina arī citu bērnu vecākus iesaistīt savus bērnus šajā tautā tik populārā makšķerē-

šanas sportā, tādas nometnes nodrošina bērniem atbilstošās zināšanas un iemaņas, bērni iegūst veselīgu hobiju visai savai turpmākajai dzīvei, ļauj tikties ar valsts un pasaules ievērojamākiem šī sporta veida pārstāvjiem.

Biedrības "Mālpils zivīm" valdes priekšsēdētājs, nometnes "ASARĪTIS" organizētājs, realizētā LEADER projekta vadītājs
Normunds Ozoliņš

Esmu lepna, ka man ir vislabākā ģimenes ārste

Daktere J. Sprūde pie vīra stiprā plecā

Esmu gandarīta un pārsteigta, ka mūsu mazajā, vēl nabadzīgajā, bet gleznainajā valstī ir tik unikāli, profesionāli, fantastiski, sirdsgudri ārsti, kam pacienti, viņu veselība, labsajūta ir svarīgāka par birokrātiskajiem dokumentu un atskaišu kalniem. Tāda ir mana ģimenes ārste Jevgenija Sprūde un viņas ārsta prakse, kas Mālpilī strādā jau 11 gadus. Pateicoties viņas kompetencei, ātrajai un mērķtiecīgajai rīcībai esmu atveseļošanās ceļa posmā, cerīgi un droši raugos nākotnē, jo zinu, ka dakterīte ieteiks labāko, kas nostiprinās manu imunitāti, pastāstīs par diētu atbilstoši organisma īpatnībām un vajadzībām, uzmundrinās ar jautriem video grūtā brīdī, atsūtīs skaistākos rīta sveicienus. Arī abas māsiņas Svetlanas, kas ilgus gadus strādā Jevgenijas Sprūdes ģimenes ārsta praksē, ir laipnas, atsaucīgas un smaidošas. Drošība, patiesas rūpes par manu veselību, mierinājums, ticība un pašlūgšana, ko saņemu ikvienā ārsta prakses apmeklējumā, ir tās vērtības, kas dod cerību tapt dziedinātai, cīnīties, nepadoties. Dakteres mīlestība pret ikvienu cilvēku, pozitīvisms, pašas personīgā pieredze, ģimenes kā vērtības sargāšana, rūpes un gādībā uzaudzinot 5 lieliskus bērnus, darba pieredze un personīgo veselības problēmu pārvarēšanas māksla, rada patiesu cieņu un apbrīnu.

Visu laiku par sevi biju augstās domās – ka esmu stipra, varoša, cīnītāja, bet izrādījās, ka sāpes, diskomforta sajūta bija stiprākas par mani. Iziet cauri veselības ministrijas ierēdņu tik izslavinātajam "zaļajam koridoram" desmit darba dienu laikā, kā paredz MK noteikumi man vienai pašai bija praktiski neiespējami, jo uz visiem svarīgākajiem ķermeņa funkcionalitātes izmeklējumiem bija jāgaida rindā aptuveni mēnesis. Un tad mana ģimenes ārste daktere Sprūde burtiski "izlauza ceļu", zvanot veselības ministrijas ierēdņiem, dakteriem, profesoriem, kas rezultējās ar to,

J. Sprūde pēc vizītes pie pacienta

ka visi vajadzīgie izmeklējumi tika veikti dažās dienās un steidzamības kārtā tika nozīmēta operācija. Tas bija fantastiski, es nepaguvu ne nobīties, ne sabēdāties, tikai uzticēties Dieva vadībai un ģimenes ārstes J. Sprūdes darbībai manā ārstēšanās procesā, guļot uz operācijas galdā. Esmu pateicīga ķirurgam Guntim Ancānam, anesteziologam Aigaram Senkānam un 4. ķirurģiskās nodaļas personālam par profesionālo, korekto, atbildīgo, ļoti cilvēcisko pieeju katram pacientam. Reizēm Onkoloģijas centrā bija tāda nereāla sajūta, ka pats Dievs man atsūtījis eņģeļus, kas nāk pie manis un jautā, vai nesāp, vai nevajag kā palīdzēt. Svešā māsiņa Beāte slimnīcā kļuva tik tuva, manas problēmas un vajadzības izpratoša, ka varēju droši pašauties un uzticēties. Zemu paklanos medicīnas personāla cilvēciskā lieluma priekšā, kas spēj nolaisties līdz vājajam pacientam un tik saudzīgi, ar lielu mīlestību un pietāti aprūpēt slimniekus.

Nožēlojami, ka mūsu valstī vēl aizvien netiek novērtēti augsti profesionāļi, it īpaši medicīnas darbinieki.

Daktere Sprūde ne tikai ārstē, bet arī sniedz pacientiem psihosociālu atbalstu, materiāli atbalsta trūcīgas, maznodrošinātas ģimenes, piedāvājot humānās palīdzības apģērbus, sadzīves priekšmetus. Viņa ir ļoti stiprs, paties, jebkurā diennakts laikā pieejams ģimenes ārsts, kurš ir gatavs savu laiku, līdzekļus, padomu sniegt ikvienam problēmās nonākušam cilvēkam. Līdzjūtība rūpes, pāri plūstoša mīlestība, ko saņēmu no dakterītes, ģimenes un līdzcilvēkiem dara mani stipru, samīļo, dziedina miesu un dvēseli.

Labie vārdi, domas, lūgšanas ir dzīvības spēks slimniekiem. Paldies par mīlestību, kas dara mani mierīgu un laimīgu. Es lepojos ar Jums, mana dakterīt, un mani mīļie līdzcilvēki! Dāvāsim mīlestību viens otram un apzināsimies, cik bagāta un svētīta valsts esam!

Lūcija Vaivare

Daktere J. Sprūde sveic savas māsiņas Starptautiskajā māsu dienā š.g. 12. maijā

Augusta zemenes

Augusts ir vispiemērotākais laiks stāstam par ģimenes uzņēmumu "Augusta zemenes", ne tikai tā nosaukuma dēļ, bet arī tāpēc, ka **Ivetas un Guntara Dzērvju** saimniecībā sezona turpinās pilnā sparā – drīz būs ievācama un baudāma šī gada otrā zemeņu raža.

"Augusta zemenes" atrodas mālpiliešiem tik labi zināmajās bijušā Mālpils sovhoztehnikuma dārzniecības siltumnīcās, vietā, kura, kā saka Iveta, cilvēkiem saistās ar pozitīvām emocijām un atmiņām. Daudzi ir priecīgi redzēt, ka siltumnīcas un apkārtnē tiek sakopta, te atkal ienākas ražas un ir rosiņa.

Guntars Dzērve: "Cilvēki dārzniecību vēl aizvien uztver emocionāli. Ļoti daudzi, kuri pie mums vasarā nāca pirkt zemenes, atcerējās šo vietu gan ar smaidu, gan prieka asarām. Redzot kā te viss ir mainījies, stāstīja stāstus, apskatīja, kavējās atmiņās, kā te kādreiz ir bijis. Mālpiliešiem šī vieta saistās ar vairāku paaudžu darbu."

Jau kolhozu pirmsākumos Mālpilī bija dārzniecība, kas tika izveidota uz Jānim Grollim piederošās "Imantu" zemes. Sākumā te bija ābeļdārzs un tikai dažas lecektis, vēlāk uzbūvēja pirmās siltumnīcas. No 1965. gada, kad dārzniecībā sāka strādāt jaunie diplomētie agronomi – Almas un Jāņa Groļļu dēls Juris Grollis un viņa sieva Dzintra, dārzkopības nozare paplašinājās. Tika uzceltas vairākas jaunas siltumnīcas, kurās pārsvarā audzēja ziedus: neļķes, ciklamenes, rozes, puķu zirnīšus un arī dārzeņus. Siltumnīcu apkārtnē ap 30 hektāros zemes audzēja lauka dārzeņus, darbojās kāpostu pārstrādes cehs. 1976. gadā Mālpils dārzniecība kļuva populāra ne tikai Latvijā, bet visā Padomju Savienībā, jo Juris Grollis pēc sava projekta uzbūvēja torņa siltumnīcu. Tā bija 22 metrus augsta, iekārtota tā, lai konveijers plauktus ar dēstiem gan paceltu augšā un tie varētu saņemt saules gaismu, gan nolaidu lejā, kur tos laistīja un mēsloja. Torņa siltumnīcas pamatne aizņēma 18 kvadrātmetrus, bet lietderīgā platība bija 250 kvadrātmetri. Šis tornis vēl aizvien atrodas tepat līdzās Ivetas un Guntara saimniecībai – Jura Groļļa dēla Raimonda īpašumā.

Pēc Latvijas neatkarības atjaunošanas siltumnīcas privatizēja

un pārņēma Andris Bīriņš. Viņš te audzēja ziedus – kolekcijā bija ap 20 tūkstoši rožu potcelmu, arī dārzeņus un zemenes. Šobrīd trijās no siltumnīcām joprojām saimnieko bijusī dārzniecības darbiniece Velta. Viņa te audzē stādus, rozes, tomātus, gurķus, zaļumus.

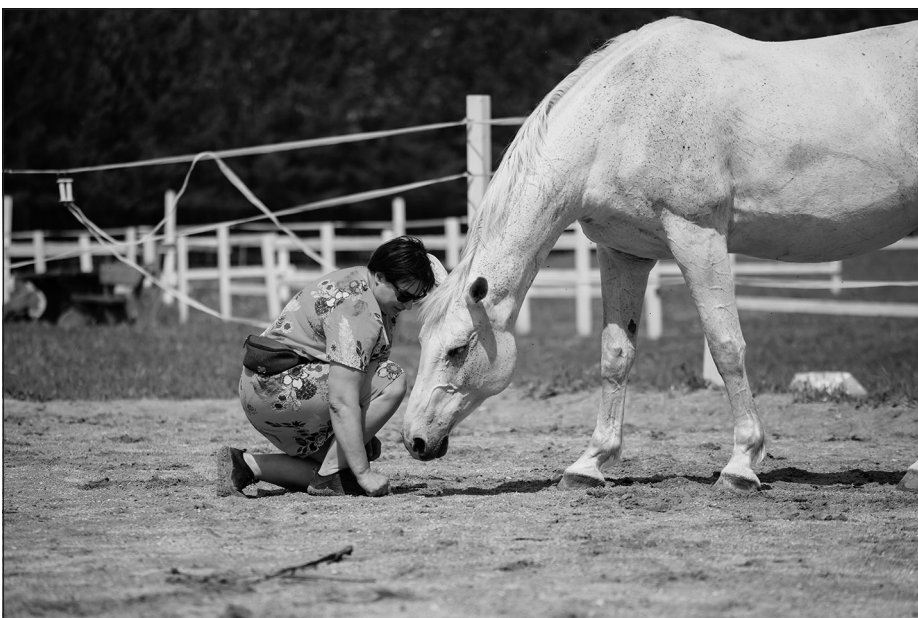
Pirms aptuveni 3 gadiem Andra Bīriņa meita Evija uzticēja Ivetai savu zirgu stalli, kas atrodas līdzās siltumnīcām. Šobrīd "Augusta stallī" mīt 11 zirgi, 8 no tiem pieder Ivetai un Guntaram. Zirgi ir Ivetas sirdslieta. Viņa ar mīlestību stāsta par katru no skaistuliem, kuri ar prieku sagaida saimnieces apciemojumu stallī. Savukārt Guntars, kurš guvis lielu pieredzi pārdošanā pārtikas nozarē un daudzus gadus darba darīšanās ceļojis pa pasauli, beidzot nolēma izmantot savas Lauksaimniecības universitātē gūtās zināšanas agronomijā, pievērsoties zemeņu audzēšanai un attīstot savu biznesu.

Par to, kā radās "Augusta zemenes" Guntars stāsta: "Kad pārņēmām stalli un sākām saimniekot, tad, novērtējot apkārt esošo infrastruktūru, redzējām, ka varam to izmantot, lai audzētu zemenes, kas mums pašiem patīk un arī ļoti garšo. Aprunājāmies ar saimniecības īpašnieci Eviju, kura mums uzticējās un atļāva šeit saimniekot. Protams, mūs iedvesmoja arī šī vieta

ar savu bagāto vēsturi. Ļoti svarīgas un iedvesmojošas bija sarunas ar Andri Bīriņu, kurš pērn aizgāja aizsaulē. Un, protams, ar Jura Groļļa dēlu Raimonu, kurš mums daudz stāstīja par dārzniecības vēsturi. Pirms trīs gadiem uzsākām zemeņu audzēšanu un šogad viss vērsās plašumā. Nākotnē domājam audzēt divas ogas – zemenes un avenes, ko plānojam stādīt jau šogad. Zemenes mēs audzējam tikai segtajās platībās – tās ir vai nu tuneļi vai siltumnīcas. Savukārt avenes plānojam audzēt tuneļos."

Kad izejam apskatīt zemeņu audzēšanu tuneļos, var redzēt, ka uz veco siltumnīcu dobju betona malām uzcelti plaukti, uz kuriem ir šauras, garas kastes, kurās aug zemenes. Garās zemeņu rindas nosedz plēves tuneļi.

Stāsta Guntars Dzērve: "Šogad mēģinām iegūt divas zemeņu ražas sezonā. Pirmās zemenes tuneļos mēs sākām lasīt un tirgot maija beigās–jūnija sākumā. Kad tās nora-

žoja, mēs stādus izņemam ārā un iestādījām jaunus stādus. Šobrīd, augusta vidū, sākusies jau jauna zemeņu raža vienā siltumnīcā un dažos tuneļos! Latvijā nav daudz audzētāju, kuri piedāvā zemeses tik vēlu, bet, piemēram, Nīderlandē tā ir normāla prakse. Tagad notiek arī sagatavošanas darbi, lai nākošā gada martā varam sākt stādīt stādus pirmajai ražai.

Siltumnīcās stādītās zemeses sāk ražot vēl nedaudz ātrāk nekā tuneļos, tāpēc pirmā raža ir jau maija vidū, bet otrā raža augusta beigās–septembra sākumā.

Šāda veida sistēma nodrošina zemeņu audzēšanu ļoti kompakti. Mūsu mērķis ir būt efektīviem, kvalitatīviem un ražīgiem, jo no viena kvadrātmetra plānojam iegūt divas ražas gadā.

Lai ogu audzēšana būtu maksimāli efektīva, ņemam piemēru no Nīderlandes un Polijas, kur ogas pārsvarā audzē segtajās platībās, tādā veidā izslēdzot nelabvēlīgu laika apstākļu ietekmi. Arī šī vasara mums parādīja – nevaram pašauties, ka saule, lietus, vējš, krusa mūs saudzēs. Siltumnīcās un tuneļos augam ir maksimāli labvēlīga vide: laba gaisa apmaiņa, ūdens, saule, barības vielas. Tas dod arī audzētājam papildus drošības sajūtu. Šādi audzējot, zemeses iegūst maksimāli labas garšas, smaržas un struktūras īpašības, tās ir saldās un smaržo. Labākais kompliments, ko esam saņēmuši: “Tā patiesi garšo īsta Latvijas zemeņe!”

Protams, arī mēs neiztikam bez kļūdām. Mēs gribam izvairīties no kredītiem, tāpēc tā saucamo plauktu sistēmu izveidoju un izdomāju pats. Pirmajā gadā gandrīz visi izbūvētie plaukti sagāzās. Smieklī caur asarām! Tagad jau izstrādāta stabila konstrukcija.

Šogad arī nenosargājām visas zemeses no krusas, jo pārāk vēlu pārklājām plauktus ar plēvi. Līdz ar to daļa zemeņu aizgāja bojā. Ja viss būtu 100% tikai veiksmes stāsts, tas vairāk līdzinātos pasakai. Mēs dzīvojam reālajā pasaulē, kur ir gan kāpumi, gan kritumi.

Segtajās platībās zemeses var daudz vairāk pasargāt ne tikai no nelabvēlīgiem laikapstākļiem, bet arī no kukaiņiem un slimībām, tāpēc mēs principā zemeses nemiglojam, mums tas nav nepieciešams.

Latvijā nav iespējams lēti izaudzēt ogas, jo Latvijas klimats ir diezgan skarbs, mēs esam krietni uz Ziemeļiem, pat salīdzinot ar Lietuvu – ziema atnāk ātrāk un pavasaris iestājas vēlāk. Tomēr mūsu klimatam ir arī savi plusi. Zemenei ir vajadzīgas siltas dienas un vēsās nakts. Tieši šī kontrasta dēļ Latvijā audzētās ogas iegūst labas garšas īpašības. Tas saistīts ar cukuru veidošanos temperatūras svārstību rezultātā. Dievs mums ir devis iespēju šeit izaudzēt izcilas un kvalitatīvas ogas, ja būsīm gudri un izmantosim mūsdienu tehnoloģijas un pasaules pieredzi!”

Saldētais zemeņu stāds - *frigo*

Savā saimniecībā “Augusta zemeses” izmanto tikai Nīderlandē izaudzētus kvalitatīvus *frigo* (saldētus) stādus.

Latvijā kvalitatīvus *frigo* stādus izaudzēt un sagatavot esot problemātiski. Tāpēc vietējā tirgū vērojama prakse, ka tiek nolādēti zemeņu raža un tad tirgoti stādi. Guntars Dzērve uzskata, ka nevar no noražojušās zemeses iegūt kvalitatīvus stādus – tie ir vāji un slimīgi.

Guntars Dzērve: “Mūsu kolēģi Nīderlandē zemeses, no kā iegūst stādus, iestāda martā, bet stādus novāc decembrī. Tāpat veselīgs zemeses stāds aug gandrīz gadu. Tādus iesaldētus stādus atvedam uz Latviju un ievietojam saldētavā, lai uzglabātu līdz brīdim, kad esam gatavi stādīšanai.

Latvijā *frigo* zemeņu stādi vēl nav tik populāri un mums vēl cilvēkiem ir jāstāsta, ka šie stādi domāti intensīvai zemeņu audzēšanai. Pirms stādīšanas stādus “pamodina” atkausējot, iestāda, laista, baro un aizsargā pret kaitēkļiem un slimībām. Iestādot *frigo* stādu, zemeņu raža tiek lasīta jau pēc 60 dienām. Kad zemeses ir noražojušas, izņemam stādus no audzēšanas kastēm un stādam tajā pašā vietā jaunus – otrās ražas ieguvei. Nīderlandē šādi iegūst trīs ražas sezonā. Mēs plānojam iegūt di-

vas, jo novembris, decembris pie mums tomēr ir pārāk skarbs, lai iegūtu trešo ražu.”

Šogad “Augusta zemeses” pavasarī sāka piedāvāt *frigo* zemeņu stādus mazumtirdzniecībā, sniedzot iespēju zemeņu audzētājiem iegādāties sākot no 10 stādiem. Arī šī bijusi jauna pieredze, jo līdz šim Latvijā *frigo* stādus bija iespējams iegādāties tikai vairumā.

Pircējs izvēlas kvalitāti

Guntars uzskata, ka šobrīd sezonas laikā pieprasījums pēc vietējām zemenēm esot augstāks, kā audzētāji spēj piedāvāt.

“Liels pieprasījums ir Rīgā, tai skaitā arī mazajos veikalos, kas tirgo vietējo, svaigo, ekoloģisko pārtiku. Pieprasījums pēc zemenēm ir tik liels, ka par nopietnu konkurenci ir grūti runāt. Esam pārliecinājušies, ka vietējam pircējam ir svarīgi vasarā ēst vietējo ogu. Svarīgi, lai tās būtu svaigas, veselīgas, bez tā saucamās “ķīmijas”.

Pircējs ir zinošs un izglītots, tāpēc viņa izvēli nosaka vispirms kvalitāte un pēc tam cena. Mūsu klienti ļoti novērtē faktu, ka viņi var redzēt, kā tepat blakus tuneļos gatavojas zemeses, ko viņi pārķ. Pieiet un noraut ogu tieši no dobes. Arī viss audzēšanas process ir ļoti pārredzams. Tas rada drošības sajūtu un uzticību.

Šovasar bijām ļoti aizkustināti un pateicīgi klientiem, kuri pie mums brauca no Mālpils, Siguldas, Sidgundas, Rīgas utt. Kad raža beidzās un vairs nevarējām klientiem piedāvāt ogas, izjutām pat sava veida sirdsapziņas pārmetumus. Mēs nebijām gaidījuši tik milzīgu atsaucību un tik daudz labu vārdu, ko saņēmām. Tāpēc gribam pateikt visiem lielu paldies!

Mālpils ir izcila vieta gan uzņēmējdarbībai, gan attīstībai. Ļoti ceram, ka tā turpinās attīstīties un gaidāmās pārmaiņas, pievienojoties Siguldai, tikai sniegs šejieniešiem papildus ieguvumus,” saka Guntars Dzērve.

Izvilumi no preses par Sidgundas tautas namu

“Centra Balss” Nr.16, 18.08.1928.

Sidgundas tautas nama atklāšana notiek šodien, plkst. 5. Valdības vārdā svinībās piedalīsies satiksmes ministrs Fr. Ozoliņš. Šodien jaunajā tautas namā notiks svētku koncerts un pēc tam mielasts, bet rīt plkst. 7 – teātra izrāde “Indrāni”.

“Brīvā Zeme” Nr.187, 21.08.1928.

Sidgundas tautas nams iesvētīts.

Sestdien un svētdien sidgundieši iesvētīja jauno tautas namu, kuru gandrīz vienīgi saviem līdzekļiem cēlušas vietējās organizācijas – Rikteres patērētāju un biškopības biedrības un Sidgundas pagasta valde. Arī apkārtnes lauksaimnieki devuši savus būvmateriālus un citādi veicinājuši tautas nama celšanu, kurā tagad vieta plašai zālei un patērētāju biedrības veikalam. Vēlāk domāts ierīkot arī kopmoderniecību.

Jaunā nama iesvētīšanā bij' saradies daudz ļaužu. Dievkalpojumu izpildīja mācītājs Čečers.

Koncerta daļu izpildīja vietējie sieviešu, vīru un jauktie kori diriģentu J. Kazmera un B. Navarro vadībā. Vietējie aktieri K. Kvēpa režijā bij' sagatavojuši “Indrānu” izrādi. Sidgundiešus viņu veiktā darba svētkos sveicināja vairāku biedrību un organizāciju pārstāvji; telegrāfiski arī “Brīvās Zemes” redakcija.

“Latvis” Nr.2052, 21.08.1928.

Sidgundas tautas nama iesvētīšana

Sestdien un svētdien sidgundiešiem bija lielas svētku dienas – iesvētīja un atklāja jauncelto tautas namu. Lai gan abās dienās bija slikts un neizdevīgs laiks, apmeklētāju saradās daudz, sevišķi svētdien. Jaunā gaismas pils jauki izpušķota zaļumiem un ziediem, to veikušas čaklās un darbīgas tautas meitas. Staltās ēkas celšanā piedalījās Sidgundas pagasta valde, Rikteres patērētāju un apkārtnes biškopības biedrības. Ēkas būvei vienīgi kultūras fonds ziedojis 1000 Ls, pārējais nācis no vietējām biedrībām, sevišķi patērētāju biedrības, kas namā ielikusi apmēram 10 000 Ls, gan savu, gan aizņemtā naudu. Daudz ziedojuši arī apkārtējie lauksaimnieki, dodot apmēram 600 strādnieku darba dienas, koku un citus materiālus. Ēkas vienā galā mitināsies patērētāju biedrības veikals, augšā domātas bufetes telpas. Vēlāk namā cer ierīkot arī koptienotavu. Plašajā zālē vietas apmēram 600 klausītājiem.

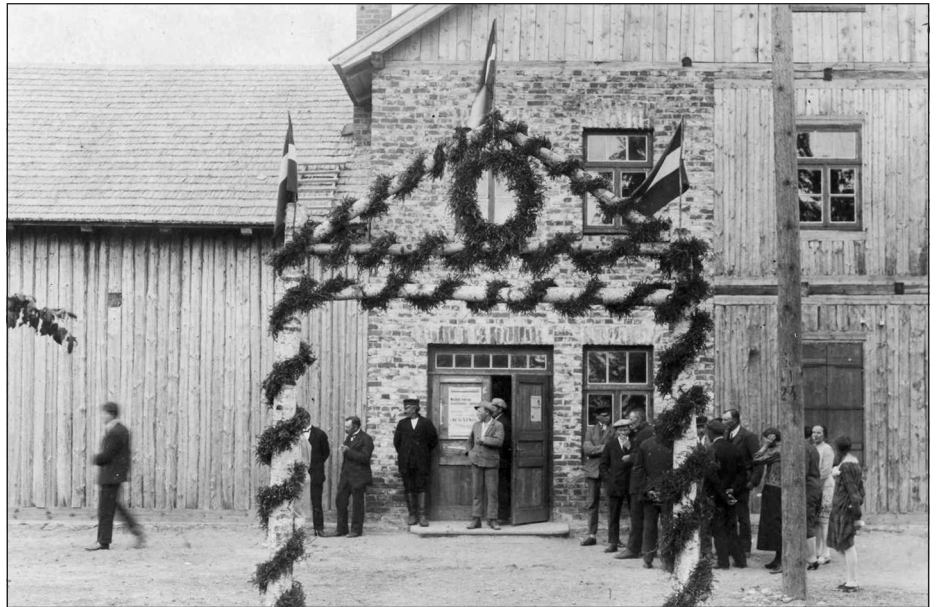
Garīgo aktu izpildīja mācītājs Čečers no Rīgas. Pēc valsts himnas un apsveikumiem sākās svētku koncerts. Dziedāja Sidgundas sieviešu, vīriešu un jauktie kori diriģentu Bertas Navaro un J. Kazmera vadībā. Solo dziesmām uzstājās Elvīra Reiznieks, pavadīja S. Jaunronis. Konrāds Kvēps (Nacionālā teātra aktieris) deklamēja, jaunatne skolotāja P. Eicena vadībā rādīja savus sporta sasniegumus. Sestdienas svinības noslēdza svētku mielasts. Svētdien Konrāda Kvēpa režijā izrādīja Blaumaņa “Indrānus”. Izrāde notika saskaņoti un jauki. Tēlotāji bija pūlējušies un deva labāko, ko spēja.

Saskaņotu un raženu darbu sidgundiešiem jaunā tautas namā! Cildenā kopdarbībā veikts, lai viņš kā jauks piemērs iesilda visus uz vienprātību un darbu – gaišākai nākotnei un labklājībai!

“Darba Balss” Nr.17, 08.02.1949.

Atjaunotais Sidgundas tautas nams sāk darbu

Karā un vācu okupācijas laikā staltais Sidgundas pagasta tautas nams bija tiktāl nopostīts, ka tajā nevarēja notikt pat nepie-

Sidgundas tautas nama atklāšana, 1928. gada 18.–19. augusts

ciešamākās sanāksmes, nemaz nerunājot par sekmīgu kulturālu darbu. Caur izdauzītajiem logiem un salauztajām durvīm vējš dzenāja putekļus, lietu un sniegu. Pagāja pirmais, otrs, trešais mierīgas dzīves gads. Pagastos un pilsētās lielā trauksmē iedzīvotāji atjaunoja skolas, tautas namus un citas ēkas. Bet Sidgundas tautas nams arvien vēl stāvēja atstāts un baigs. Gan tautas nama vadītāja pienākumus šai laikā pēc kārtas uzņēmušies vairāki cilvēki, taču nama atjaunošanā, nedz arī pagasta kulturālajā dzīvē šiem ļaudīm panākumu nebija. Aukstās, nolaistās telpas atbaidīja pagasta iedzīvotājus no darba tautas namā. Pagājušā gada jūlijā tautas nama vadību uzticēja b. Tāmniekam. Šo pienākumu viņš uzņēmās pirmo reizi. Gan viens otrs sidgundietis neticīgi purināja galvu – vai nu Tāmnieks varēšot pie tā izpostītā milzeņa – tautas nama ko iesākt. Bet b. Tāmnieks rokas nenolaida. Viņš labi izprata pagasta iedzīvotāju dibināto prasību pēc glīta, kulturālām nodarbībām un sanāksmēm piemērota tautas nama. Lielu ierosmi viņš guva, sīki iepazīstoties ar sava rajona metodisko centru – Mālpils kultūras namu. Kultūras nama rosīgais darbs, labais iekārtojums, vadītājas b. Pūces vērtīgie norādījumi deva b. Tāmniekam drosmi. Viņš nolēma tautas namu atjaunot. Ciešā sadarbībā ar pagasta vadību un iedzīvotājiem, lietderīgi izmantojot tautas namam atvēlētos līdzekļus, strādājot pašam un

Jauktie kori Sidgundas tautas nama atklāšanas svētkos, (2. rindā 4. no lab. – diriģents J. Kazmers, blakus – 5. no lab. diriģente B. Navarro), foto no Turaidas muzejrezervāta krājuma

aizraujot citus darbā, b. Tāmnieks panāca, ka jau rudens pusē lielā nama jumts un griesti tika salaboti. Talku veidā sagatavojot dēļus, vecās satrunējušās grīdas vietā ielika jaunu spožu grīdu. Pagasta lauksaimniecības kooperatīvā sabiedrība, tāpat patērētāju biedrība deva transportu materiālu sagādei. Biedrs Tāmnieks vairākus mēnešus no vietas dzīvoja gandrīz tikai tautas namā, visur pielikdams čaklu roku pie remonta. Pamazām plašais Sidgundas tautas nams ieguva īstas padomju iestādes izskatu. 31. janvārī pēc vairākiem gadiem sidgundieši pulcējās savā plašajā, mājīgi un glīti atjaunotajā tautas namā. Kas tautas namu bija redzējis pirms pusgada, to patīkami pārsteidza tagadējais iekārtojums. Zāle un blakus telpas izbalsinātas, izrotātas glītiem ornamentiem. Plašai skatuvei priekšskars, visi logi arvien rūpīgi iestikloti, tiem pagatavoti arī jauni slēgi. Pārmūrētās krāsnis tikami sasildījušas lielās telpas. Tautas nama atjaunošanas

svinībās piedalījās vairāki simti sidgundiešu un viesi no kaimiņu pagastiem. Aprīņa kultūras un izglītības iestāžu nodaļas vadītājs b. Juberts nodeva sveicienus no aprīņa vadības un sirsnīgos vārdos atzīmēja sidgundiešu un sevišķi tautas nama vadītāja b. Tāmnieka pašaieliedzību nama atjaunošanā. Pagasta partorgs b. Joakite referēja par tuvojošos lielo notikumu – tautas tiesu vēlēšanām. Tautas nama pašdarbības pulciņi sniedza lugas izrādi un muzikālus priekšnesumus. Sirsnīgā, labi padarītā darba apziņā sidgundieši pavadīja pirmo sarīkojuma vakaru savā atjaunotajā tautas namā. (I. Vīksna)

“Darba Balss” Nr.31 13.03.1973.

Rakstīts par kolhoza “Sidgunda” jaunā kluba atklāšanu. Priekšnesumus sniedza Tautas kolektīvs estrādes ansamblis “Zvaigznīte”.

Materiālu apkopoja **Liene Graudiņa**

Latviskais gars = skatuviskā tautas dejas

“Mazas tautas var būt lielas tikai ar savu mākslu.”

/A. Brigadere/

Liela daļa Mālpils novada iedzīvotāju dzied un liela daļa – dejo. Tie, kas dejo, deju tautiskās dejas. Vēl kaut kur blakus ir cilvēki, kas kopj īsto, etnogrāfisko tautas deju un droši vien ar sarauktu degunu nolūkojas uz nostieptajām pēdām, šenē un plijē, blinčīkiem un dubultpolkām. Dejojot, diet, dancot, griezt danci, pamest līku kāju – lūk, cik interesanti sinonīmi mūsu valodā apzīmē dejošanu. Tas nekas, ka dažreiz dejojot, kā teicis I. Ziedonis, neuzskata par nezin cik nopietniem cilvēkiem – “sak’, tie dancotāji, sak’, tie sienāži, lēkātāji”. Protams, ka mēs dejojot ne tikai mācāmies dejojot, nolīdzināties un rēķināties ar līdzcivīkiem, un ar apbrīnu skatāmies uz tiem, kam sanāk labāk, bet arī apgūstam prasmi “nedaudz saņemt dūšu” pirms atbildīgiem koncertiem un smaidīt, smaidīt, par spīti visam smaidīt. Un tomēr lauku deju kolektīviem ir nenovērtējama sociālā loma novadu kultūras dzīves uzturēšanā un saglabāšanā.

Tautas deju kolektīvu goda zīme ir tautas tērpi. Tautas tērpu kolekcijai ir liela nozīme – katra novada dejas ir jādejo atbilstoša novada tautas tērpos. Ne velti latviešu arheologs un senatnes pētnieks Valdemārs Ģinters uzskatīja, ka latviešu tautas tērpi tautas mākslas vēstures skatījumā ir pilgtākais un daudzveidīgākais latviešu kultūras piemineklis. Mēs esam pateicīgi sava novada domei, kas gādā par dejojotāju drēbju skapja daudzveidību – tā, lai skapī nedanco kodes un dejojotājiem nav jāiet tautiņās salāpītos brunčos un biksēs. Un vēl vairāk mēs lepojamies par līdz-

civīkiem mums blakus, kas vienkārši mīl deju un palīdz papildināt Mālpils novada deju kolektīvu tērpu kolekciju ar jauniem aksesuāriem un tērpiem. Paldies **Laurim Epaltam** par finansiālo atbalstu Mālpils novada vidusskolas jauniešu deju kolektīva “Dunda” meiteņu 12 lakatu un 12 priekšautu tapšanā un Mālpils novada vidusskolas bērnu deju kolektīva “Dundiņa” 5.–6. klašu meiteņu 20 lakatu šūšanā. Pateicoties

Laurim arī Mālpils vidējās paaudzes deju kopa “Sidgunda” dejojot ir tikušas pie jaunām Vidzemes novada sievu cepurītēm un ziliem zīda lakatiem Kurzemes tautas tērpiem. Liels paldies arī Laurai Osītei par sagādātajām Vidzemes sudraba saktiņām Mālpils novada vidusskolas bērnu deju kolektīva “Dundiņa” 1.–2. klašu dejojotājiem. Kaut COVID-19 laiks ieviesa savas korekcijas XII Latvijas Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētku norisē, nākamgad solām kāpt uz Daugavas stadiona laukuma un izrādīt jaunus tērpus visā to godībā.

Mēs, DK “Sidgunda” kolektīvs, no sirds priecājamies, ka Mālpils novadā turpina dejojot latviešu tautas dejas, un, jaunajai deju sezonai sākoties, gaidīsim arī jaunus dejojotājus. Tiksimies 7. septembrī plkst. 20:00 Mālpils novada kultūras centra lielajā zālē. Laikmetā, kad ir tik daudz iespēju atpūsties citādāk – veicot, snovojot, slēpojot, braucot ar kartingiem utt., mēs būsīm laimīgi par dejojotājiem, kas ir gatavi savu brīvo laiku pavadīt ar mums un turpināt saglabāt latviešu tradīcijas un iznest tās pasaulē. Deja ir bezvārdu kustību prieks un tai piemīt savs smeķis – tā spēj patiesi savīļnot dvēseli. Bet, lai šo smeķi noķertu, ir kārtīgi jāpasvīst mēģinājumos. Uz satikšanos!

Ināra Zutere

DK “Sidgunda” vadītājas Māras Gailēs-Dišereites vārdā

“Dundas” priekšauti

Sievu vainagi

Mālpils novada vidusskolā biedrības “Latvijas Mazpulki” organizētais PuMPuRS projekts “Es arī varu tā !”

Izglītības kvalitātes valsts dienests (IKVD) regulāri aicina Latvijas PuMPuRS (tulkojumā – atbalsts priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas samazināšanai) projektā iesaistītās pašvaldības izsludināt konkursu projekta pieteikumiem, kurus raksta biedrības. Mālpils novada vidusskola no 2018. gada jau ir iesaistījies PuMPuRS projektā, no 2017. gada skolā ir biedrības “Latvijas Mazpulki” mazpulcēni. Šīs sadarbības rezultātā tapa projekts “Es arī varu tā!”

Mazpulku projekta mērķis ir Mālpils jauniešus ieinteresēt, apmācīt un iesaistīt izglītojošās aktivitātēs, kļūstot par organizatoriem un aktivitāšu plānotājiem, sev ērtas, pieņemamas un saudzējamās vides izveidotājiem pie savas skolas. Vienas nedēļas garumā jaunieši mācījās, sportoja, radīja, organizēja. To visu palīdzēja realizēt Mālpils novada vidusskolas absolventi – tagad veiksmīgi katrs savas jomas speciālisti.

Projekta konkrētais mērķis ir izvirzīts tā, lai mainītu situāciju, papildinātu skolēnu iespējas droši, pareizi nodarboties ar sporta aktivitātēm pie skolas, justies ērti un būt piederīgam savam novadam, sajūties kā saimniekam, rūpēties par sava darba augļiem.

Skolas apkārtnē jau ir iekārtota tā, lai skolēni varētu savu brīvo laiku te dažādi un interesanti pavadīt, ko jaunieši labprāt dara. Aktīvi darbojoties, reizēm gadās traumas, jo nepareizi tiek lietots sporta inventārs, ir novēroti neveselīga uztura lietošanas paradumi. Diemžēl ir vērojama nesaimnieciska attieksme pret izmantojamo inventāru, apkārtnes piesārņošana.

Projekta ietvaros skolēni paši sniedza idejas un savu iesaisti

jaunu objektu izveidei, kā arī pilnveidoja un uzlaboja jau esošos.

Lai būtu ierosme un vecumposmam atbilstoša ieinteresētība, jauniešus izglītoja un vadīja gados jauni Mālpils novada vidusskolas absolventi – savu jomu eksperti:

- “S FITNESS” vadītājs un fitnesa treneris, uztura konsultants Andris Ļubka,
- Ķīpsala Boxing, Lady Fit Box, Fitness centrs SunFit, People Fitness Rīga, Fitnesa klubs F1 klubu boksa treneris Dēvijs Vecroze,
- RRP Siguldas iecirkņa Kriminālpolicijas nodaļas inspektore Liene Kristovska,
- Mālpils novada vidusskolas mājturības skolotāja, ēdiena gatavošanas speciāliste Jana Zegrja,
- SIA “RalfHouse” valdes priekšsēdētājs un galvenais būvnieks Mārtiņš Rauska,
- SIA “WOODPRO” loģistikas menedžeris Kristeris Balodis,
- brīvprātīgais palīgs ēdiena gatavošanā Egija Jansone.

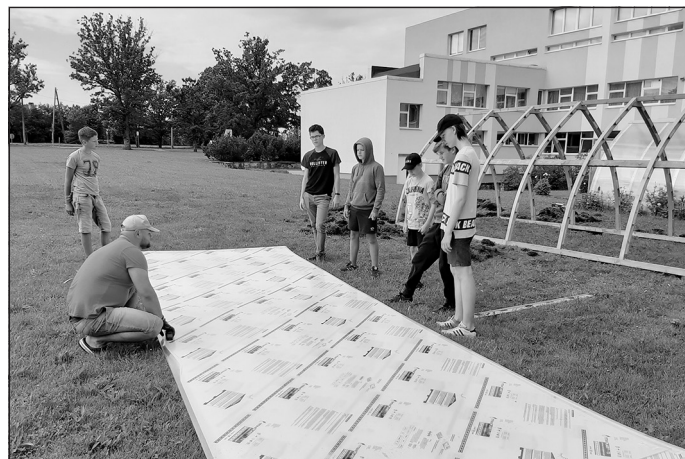
1 nedēļas garumā jaunieši mentoru vadībā ieguva:

1. jaunas prasmes fiziskās sagatavotības treniņu nodarbībās,
2. atbildes uz sev interesējošiem jautājumiem likuma pratības jomā,
3. pieredzi siltumnīcas būvniecībā,
4. praktisku darbošanos pie atpūtas stūra izveides un iekārtošanas no koka paletēm,
5. jaunus paņēmienus ēdienu gatavošanā, pašu pagatavotu ēdienu katras dienas pusdienās un launagā,
6. pieredzi sporta spēļu organizēšanā.

Projekts ir tikpat kā noslēdzies. Ir palikusi labi padarīta darba

Atpūtas vietas būvniecība mentora Kristera vadībā

Siltumnīcas būvēšana ar mentoru Mārtiņu

Futbola sacensību dalībnieki ar mentoru Andri

Spēka un izturības disciplīnas uzvarētāji kopā ar mentoriem Lienu un Dēviju

sajūta, jaunas zināšanas un prasmes, sirsnīga draudzība ar katras jomas skolotājiem – mentoriem. Ir radīts un paliekošs, visai sabiedrībai lietojams atpūtas stūris pie skolas skeitparka, siltnīca mazpulcēnu un skolas dabaszinātnieku lietošanai. Ta-

gad tikai visiem kopā tas viss materiālais jāsaudzē, bet jaunās zināšanas jāizmanto katram savā ikdienas darbībā, protams, dāsnī daloties ar tām vienaudžu vidū.

Projekta koordinatore **Ilze Bērziņa**

SPORTS

Sporta ziņas

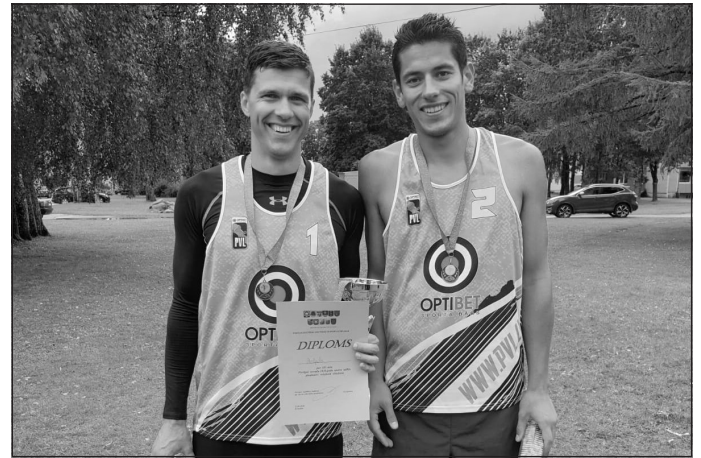
25. jūlijā notika **orientēšanās spēlē pa Mālpili**. Spēle ļāva izstaigāt gan pazīstamas, gan mazāk pazīstamas Mālpils vietas un pārbaudīt savas zināšanas, atbildot uz dažādiem jautājumiem par multfilmām, ģeogrāfiju, sportu, Mālpili un mūsdienu aktualitātēm. Pasākumā piedalījās 10 komandas, kopumā gandrīz 60 dalībnieki. Paldies atbalstītājiem: Mālpils muiža, "Mālpils Zeme-Nes", "ALA Ligne", "EMU Skulte" un Brīvdienu māja "Lielmeži".

6. augustā Mālpils Wake parkā notika **pludmales volejbola** sacensības King formātā. Sacensībās piedalījās 16 dalībnieki, no kuriem 3 mālpilieši. Katram dalībniekam bija jāspēlē 9 seti. Par sacensību uzvarētāju kļuva mālpilietis Māris Čīma. Paldies Mālpils Wake parkam par iespēju organizēt sacensības!

23. augustā Kimuldas novadā notika Pierīgas novadu sporta spēles **pludmales volejbolā**. Sacensībās piedalījās 4 sieviešu un 7 vīriešu komandas. Mālpils vīriešu komanda (Māris Čīma un Rūdolfs Šadrins) grupā piedzīvoja vienu zaudējumu pret Krimuldas novada komandu, uzvarēja Babītes un Salaspils novada komandas un grupā ierindojās 2. vietā. Par iekļūšanu pusfinālā tika pieveikta Stopiņu novada komanda. Pusfinālā sīvā cīņā tika atzīts Mārupes novada komandas pārkums, bet cīņā par 3. vietu diezgan pārliecinoši tika pieveikta Inčukalna novada komanda. Starp vīriešu komandām jau vairākus gadus pēc kārtas spēcīgākā bija

Mārupes novada komanda, kas finālā apspēlēja Krimuldas novada komandu. Sieviešu konkurencē arī uzvaru izcīnīja Mārupes novada komanda, kas sīvā 3 setu cīņā pieveica Krimuldas novada komandu.

Sporta darba organizators **Ģirts Lielmežs**

3. vietas ieguvēji Pierīgas novada sporta spēlēs pludmales volejbolā

Sacensību grafiks

Datums	Sacensības	Vieta
29. augustā	Pierīgas novadu sporta spēles novusā	Babītes novads

INFORMĀCIJA

“Vara pieder tautai” – kādas ir izpildes sviras

Kā pulcēt suverēna daļu – 1/10 vēlētāju – kuri paraksta pieprasījumu rīkot tautas nobalsošanu / paraksta likumprojektu?

Vara pieder tautai – darbības formula

Bieži dzirdētais “vara pieder tautai” sāk reāli darboties tajā brīdī, kad sapulcējas 1/10 vēlētāju un paziņo: “mēs sasaucam tautas nobalsošanu”.

No paziņošanas mirkļa sāk darboties likumdevējs-tauta, neviens nevar apstādināt likumdevēju – līdz suverēns ir teicis savu lēmumu.

Suverēna gribas tulkotājs ir Centrālā vēlēšanu komisija, bet izpildītājs – pašvaldības (kuras apliecina parakstus).

Tieši tāpēc notiek dažāds viltus un blēdības – neļaut, ka sanāk 1/10 vēlētāju, [154 868] kuri iedarbina mehānismu “tiešā lemšana” jeb “vara pieder tautai”.

Protams, vajadzīgs papildu laiks – apziņot visus, atnākt uz tautas nobalsošanu. Suverēns ir dzīvi cilvēki, tie slimo, mirst... diena, kad varētu atnākt visi, nebūs nekad.

Tautas nobalsošanas datumu izlemj Centrālā vēlēšanu komisija.

Suverēns-tauta ir pieņēmis likumu/lēmumu, ja nobalso “par”:
a) puse+1 atnākušo, vismaz – 211 232 par parasto likumu;
b) puse+1 visu balsstiesīgo – 775 129 par Satversmes grozījumu.

P.S. demokrātiskās iekārtas princips un labas pārvaldības princips nosaka ikdienas **pasākumu, iespēju, konsultēšanos un pienākumu kopumu**. Risina cilvēku vajadzības (arī priekšlikumu iesniegšanu Saeimā), respektējot suverēno varu.

“Vara pieder tautai” mehānismi – 1/10 vēlētāju likumprojekti / lēmumi un tautas nobalsošanas ir ārkārtas pasākums, lai novērstu atkāpes no pamatprincipiem, vai apstiprinātu sabiedrības līgumu jaunai sociāli-ekonomiskai situācijai.

Satversme paredz prezidentu kā tautas vienotības garantu un suverēnās varas pārstāvi; paredz iespēju un pienākumu apturēt Saeimas likumus, nodot tos suverēna lemšanai.

Latvijas atšķirības

Latvijas Satversmes 5. nodaļā “Likumdošana” noteikts: liku-

Turpinājums no 13. lpp.

mus pieņem Saeima, kā arī tauta (64. pants). Ir divi likumdevēji.

Viens likumdevējs – tautas priekšstāvji;
otrs likumdevējs – pats suverēns-tauta.

Saeimas pieņemtie likumi ir dodami apstiprināt otram likumdevējam tautai (obligātie 6 gadījumi – skat. Satversmes 77. pantā).

Aptveni līdzīgi kā britu zemē: kurā apakšnama (vēlētīe depu-tāti) pieņemtus likumus apstiprina lordu palāta (karaliene lordus ieceļ uz mūžu)

Atšķirība: **lordu jeb kungu vietā Latvijā esam mēs – pusotrs miljons pilsoņu** – vēlētāji jeb valsts suverēnā vara. Latvija ir palikusi Eiropā vienīgā valsts, kuras Satversmē ir šāda arhaiska likumdošanas kārtība. **Suverēns-vēlētāji var apstiprināt vai atcelt Saeimas pieņemtus likumus.**

(Izņēmumi, ko nevar lemt tautas nobalsošana, ir Satversmes 73. pantā).

Vēlētāji var iesniegt likumprojektu-uzdevumu Saeimai. Saeima nav bezpalīdzīga. Saeima ir tiesīga izstrādāt citu, labāku likumu par vēlētāju iesniegto. Tad arbitrs-suverēns abus vērtē un lemj tautas nobalsošanā. Lietišķais saprāts, spēja salīdzināt ir latviešu stiprā puse.

Ne reizes simtgadē nav tikuši atbalstīti slikti likumi tautas nobalsošanā!

K. Ulmanis apturēja Satversmi 1934. gadā. Desmitiem gadu tika noklusēts par suverēnās varas esamību. Atšķirīgas ir valsts pārvaldes vara un tautas suverēnā vara.

Nepieciešamību aizsargāt tautas suverēno varu atzina Saeima 2016. gadā. Ierakstīja Krimināllikumā jaunu sastāvu "darbība, kas vērsta pret suverenitāti" – {80., 80.¹, 81., 81.¹ panti, skat. grozījumu anotāciju).

Latvijas vēlētāji nezina, kā darbojas valsts suverēnā vara. Bija ļaunprātība – uzspiest svešu valodu, sanaidot. Tauta balsojot noraidīja. Saeima noteica negrozāmo Satversmes kodolu, ieviesa kriminālatbildību. Ļaunprātību atkārtot vairs nevarēs!

Satversmē ir saglabāta vēlētāju iespēja lemt pašiem – ir jā-mācās to pielietot!

Decembrī prezidents nodeva vēlētāju lemšanai divus Saeimas likumus.

Sporta terminoloģijā runājot – spēles laukumā bumba nonāca vēlētāju rokās. Centrālā vēlēšanu komisija (CVK) atvēra parakstu punktus. Parakstīt gāja nedaudzi. Vēlētāji nesaprata jautājumu.

Ja vēlētāji atbildētu: "es, suverēns, gribu lemt šos likumus", tad sekotu rīcība: "vara pieder tautai" izpausme – tautas nobalsošana. Kurā apstiprina vai atceļ šos likumus. Pirms nobalsošanas daudz strādāt nāktos likuma autoriem, skaidrojot ko ir likumā rakstījuši. Ja nemācēs pārliecināt – tad šādu likumu tauta neapstiprinās.

Informācijas jūklī vēlētāji nesaprata, ka prezidents ir nodevis varu lemt tautas rokās. Suverēns-vēlētāji klusēja, sēdēja mājās, negāja apliecināt parakstu punktā gribu sasaukt tautas nobalsošanu.

Dažus mēnešus vēlāk, 10. jūnijā, attālināti balsojot, Saeima pieņēma izmaiņas valsts dzīves pamatos – "Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumu". (Sauktu arī par pašvaldību reformas likumu).

Likums ietekmēs pilsoņu maciņus, īpašumus, statusu, dzīves apstākļus, demogrāfiju, tautsaimniecību.

Četrdesmit pašvaldības rakstīja lūgumu neizsudināt likumu. Loģiski būtu – rīkot tautas nobalsošanu, kurā apstiprina šo likumu, vai noraida to. Uzdod pārstrādāt.

Robežu lietas ir sarežģītas. Ir teiksmu apvītas senvalstis. Kurzemes hercogiste pletās no jūras līdz Daugavpilij. Ja nogriež Vidzemei gabalu, pieliek to Zemgalei, bet citu Zemgales gabalu piegriež klāt Latgalei, tāda robežu maiņa kļūst visas Latvijas lieta.

Nopietnas lietas ir apstiprināmas tautas nobalsošanā. Tas ir pašsaprotami. Nav vajadzības piesaukt Satversmes pantus. (Likuma analīze ir cita raksta tēma).

Tautas nobalsošana notiek, ja pieprasījumu paraksta desmitā daļa vēlētāju (154 868).

Ātrāk un vieglāk, protams, rīkot tautas nobalsošanu par prezidenta apturētu likumu. Nosacījums: jāsavāc 1/10 vēlētāju paraksti, tie ir pieprasījums rīkot tautas nobalsošanu.

Otra iespēja ir pašu vēlētāju likumdošanas iniciatīva. Noformē kā likumprojektu, to reģistrē Centrālajā vēlēšanu komisijā vēlētāju parakstīšanai, parakstītu iesniedz Saeimā.

Nosacījums: jāsavāc 1/10 vēlētāju paraksti, tie ir pamats iesniegt likumprojektu Saeimā (Satversmes 65. pants), un pieprasījums rīkot tautas nobalsošanu vēlāk, ja Saeima likumu nepieņem.

Kā redzams, vajadzīgs 1/10 vēlētāju (155 000) atbalsts abos gadījumos.

Piebilde:

Nepareizība ir, ka ārvalstīs LR konsulātos likumprojektus parakstīt nevar.

Tas nozīmē, ka Latvijā palikušajiem (skaits krasi sarucis) ir jāparakstās arī par LR pilsoņiem, kas dzīvo ārvalstīs (jāsavāc 13–14% vēlētāju parakstu, kas ir ievērojami vairāk par Satversmē prasīto skaitu – 1/10 vēlētāju parakstu).

Vajadzīga aptauja

a) Latvijā palikušo: cik daudzi interesējas un piedalītos parakstīšanā;

b) ārvalstīs dzīvojošo LR pilsoņu: vai izmanto iespēju parakstīt elektroniski, vai ieradīsies Latvijā parakstīt klātienē?

Jāpārvar tehniski-praktiska problēma: valsts-pašvaldību parakstu vietu pieejamība.

Elektronisku parakstīšanu nodrošina valsts portāls www.latvija.lv/pv

Klātienē parakstīšanu nodrošina visas 119 pašvaldības (dzīves vietu deklarēšanas nodaļas, pagastu pārvaldnieki, bāriņtiesas) un zvērināti notāri.

Praktiskais uzdevums: uzlabot pieejamību.

Par diviem etapiem, lai notiktu tautas nobalsošana

Pirmais solis: savācami vienas desmitās daļas vēlētāju parakstus. Lai var notikt nākamais solis – tautas nobalsošana. Divi etapi.

Pirmajā etapā – tautas nobalsošanu sasauc viena desmitā daļa vēlētāju.

Otrajā etapā – notiek pati tautas nobalsošana. (Nobalsošana var nenotikt, ja problēmu atrisina Saeima).

Vairumā valstu notiek referendumu uzreiz, bez kādas priekšbalsošanas, pietiek ar prezidenta vai valdības lēmumu.

Desmitās daļas vēlētāju parakstu vākšana ir Latvijas īpatnība. Tā izriet no Satversmē paredzētā suverēna-tautas likumdevēja statusa.

Tikai suverēns pats, neviens cits – pirmo nosaka: vai pieņem savai lemšanai.

Otrais solis ir pats balsojums: tauta apstiprina likumu vai noraida to.

2011. gadā neizdevās savākt 1/10 vēlētāju parakstu valdības partijai TB-LNNK, pat ar CVK un valsts resursu atbalstu.

Kopš 2012. gada nevienā no CVK rīkotām / reģistrētām parakstu vākšanām nav piedalījušies 1/10 vēlētāju.

Rezumējums:

1) Konkrētajā situācijā problēma ir – vēlētāju pasivitāte un neinformētība, daļa tautas atrodas ārzemēs.

2) Saistītā problēma: parakstīšanas vietu maz-pieejamība, maksa par parakstu apliecināšanu un aizliegumi informēt vēlētājus par CVK reģistrētiem likumprojektiem (aizliegumi aģitēt).

Pozitīvās norises: tehnoloģiju attīstība, iespēja sazināties at-

tālināti.

Reāli iespējams solis:

viens vai vairāki iniciatori var iesniegt CVK reģistrācijai likumprojektu "Likums par 2020. gada 10. jūnija likuma "Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums" atcelšanu".

Sabiedrības interesi saista arī Satversmes tiesā skatāmās lietas, apstrīdot nepareizības likumā.

Lai rezumētos likumprojekta parakstīšana ar 1/10 vēlētāju parakstu, ir vajadzīgs otrs, praktisks solis:

ieinteresētie cilvēki izveido mērķopu – likumprojekta atbalsam.

Kopai pievienojas ar nosacītu priekšbalsojumu "es atbalstu iniciatīvu".

Mērķis ir izpildīt Satversmes sapulces 1922. gada kritēriju: 1 000 cilvēku iesniedz likumprojektu Centrālajā vēlēšanu komisijā.

Mērķopai izaugot līdz 1 000 interesentiem, izveidosies fiziskās un garīgās enerģijas kopums, kas saliedē atsevišķu biedrību iniciatīvas tautas iniciatīvā.

Hipotēze:

apstiprinās aprēķina pareizība: skaits 1 000 iniciatīvas iesniedzēji CVK ir optimālais no dažādiem aspektiem.

Satversmes Sapulces lēmums (1 000 iesniedzēji) iederas arī pēc 100 gadiem.

Par augstu ir 1994. gada prasība – 10 000 iesniedz iniciatīvu CVK,

bet 2012. gada samazinājums (vēlētāju vietā ir biedrības) izkropļo suverēnās varas jēgu:

iesniedz tagad maza 10 cilvēku biedrība (tūkstots reizes samazināts, pret 1994. gadu) –

mazai biedrībai kas patiesi virza tautas intereses – tādai nav

resursu pārvarēt birokrātiskos šķēršļus, nav spēku novērst ļaunprātības;

turpretī ārvalstu korporācijām vairojas iespēja kaitēt Latvijai, slēpjoties aiz kādas mazas biedrības.

Mērķkopas dalībnieki seko kopas aktivitātēm, informē savus paziņas. Piemēram, kad un kur tiešsaistē varēs redzēt likumprojekta iesniegšanu CVK. Aktīvākie cilvēki veido ideju grupas, koordinācijas grupu, informēt tautiešus utml.

Sadarbības principus noteiktu līgumā, kas atvērts parakstīšanai arī turpmāk jaunpienācējiem.

Likumprojekta "Likums par 2020. gada 10. jūnija likuma "Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums" atcelšanu" parakstīšanai jālūdz pašvaldību domes, veikt likumā atļautos pasākumus:

- atbrīvot no maksas par parakstu apliecināšanu klātienē pašvaldībā;

- pārkārtot parakstu apliecinātāju darba laikus ērtāk iedzīvotājiem;

- noteikt izbraukuma kārtību pie slimiem un veciem, pēc viņu lūguma.

Ivars Redisons, jurists
2020. gada jūlijs

Mālpils novada dome informē, ka ir uzsākušies Jaunās un Krasta ielas pārbūves būvdarbi.

Darbus veic AS "Ceļu pārvalde". Pašlaik notiek pazemes komunikāciju tīklu un ielu apgaismojuma izbūves darbi.

Aicinām iedzīvotājus būt saprotošiem, jo pārvietošanās šajās ielās gan kājāmgājējiem, gan auto vadītājiem būs apgrūtināta. Satiksmes organizācijas shēmas tiks ievietotas domes mājaslapā. Līgumā paredzētais darbu pabeigšanas termiņš – 2021. gada 2. jūnijs.

Bezmaksas kurss "Bioloģiskā lauksaimniecība"

Latvijas lauksaimniecības mūžizglītības centrs rudenī uzsāk bioloģiskās lauksaimniecības pamatu kursus, kas ir ļoti aktuāli mazzemniekiem. Tās ir bezmaksas mācības, tāpēc vēl jo saistošākas maziem un vidējiem lauksaimniekiem.

LLU Mūžizglītības centrs aicina uz bezmaksas 160 stundu kursu "Bioloģiskā lauksaimniecība", kurā apgūt bioloģiskās saimniekošanas pamatus pielietojot teorētisko un praktisko nodarbību ciklus profesionālu, praktizējošu pasniedzēju vadībā izmantojot praktizējošu saimniecību bāzi praktisko iemaņu apgūšanai.

Kursu noslēgumā jūs saņemsiet apliecību par profesionālās tālākizglītības programmas apgūšanu.

Programma veidota no kursu cikliem šādās tēmās:

- Pāreja no konvencionālās uz bioloģisko saimniekošanas metodi.
- Bioloģiskās lauksaimniecības reglamentējošie normatīvie akti, sertifikācija un tās prasības.
- Kvalitatīva un ekonomiski izdevīga bioloģiskās augkopības produkcijas ražošana.
- Kvalitatīva un ekonomiski izdevīga lopkopības produkcijas ražošana.
- Pārdošanas veicināšanas pasākumi bioloģisko produktu noieta veicināšanai.
- Prasības un risinājumi bioloģisku produktu pārstrādei.

Kurss piemērots ikvienam, kurš vēlas saimniekot ar bioloģiskām metodēm gan iesācējiem, gan nozares lietpratējiem.

Kursu pirmā nodarbība 15. septembrī, kuris noris reizi nedēļā otrdienās. Mācības notiks Krimuldas muižā, Mednieku iela 3, Sigulda. Kopējais kursu laiks 6 mēneši.

Pieteikšanās un informācija pa tālr. 27839729 vai e-pastā: llumacibucentrs@gmail.com

Ar cieņu, Zane Rubika
LLU mācību centrs projektu vadītāja, tālr. 27839729

SLUDINĀJUMI

Pļauju zāli ar trimeri. Tāl. 25985566

SIA "A.K. JUMTI" nomainīs, uzklās Jūsu mājai vai citai būvei jumtu no Mālpilī ražota jumtu seguma. Piedāvājam arī skārdnieka darbnīcas pakalpojumus. Labāko cenu garantējam. Tāl. 26363556

SIA "Kokaugi" bez maksas veic lauksaimniecības zemju un meliorācijas grāvju attīrīšanu no kokiem un krūmiem. Tāl. 27714898, e-pasts: info@kokaugi.lv, web: www.kokaugi.lv

AKMENS APSTRĀDE

Piedāvā visa veida akmens apstrādes darbus. Mazā dārza arhitektūra (strūklakas, soliņi, galdi, skulptūras u.c.). Individuāli risinājumi kapu pieminekļiem un aprikojumam, skulptūras. Ēku un ēku daļu apdare ar akmeni. Visa augstākminētā restaurācija. Sandrs Skribnovskis, tālr. 29450290, e-pasts: s.skribnovskis@gmail.com

SIA "PREMIUM FOOD" SIDGUNDĀ MEKLĒ DARBINIEKUS

Nepieciešami: •Darbinieki pārtikas produktu ražošanā: ◇Miesnieki; ◇Fasētāji; ◇Krāvējs.

Prasības kandidātiem: •Augsta motivācija izdarīt darbu atbildīgi un ātri; •Bez kaitīgiem ieradumiem.

Uzņēmums piedāvā: •Apmācību; •Stabilu atalgojumu + prēmijas (alga pēc nodokļu nomaksas 600–900 EUR); •Bezmaksas transportu, kas nogādās jūs līdz darbam un līdz mājām (gadījumā, ja ir savs transports – ceļa izdevumi tiks apmaksāti).

Pretendentus pieteikties, zvanot darba dienās 8:00–17:00 pa tālr. 26422323

Dr. J. Sprūdes ģimenes ārsta praksē ir mainījies tālruna numurs – 29906462.

KASES DARBA LAIKS:

OTRDĪEN un CETURTDĪEN 14:00–18:00

TREŠDĪEN un PIEKTDĪEN 11:00–14:00

Kase atvērta 2 stundas pirms pasākuma. Tālrunis uzziņām 67925836 vai 29195459

Pie Kultūras centra kases novietota kastīte JŪSU ATSAUKSMĒM UN IDEJĀM!

Mālpils Kultūras centra pasākumi septembrī

- **Līdz 15. septembrim** kultūras centra 2. stāva foajē logailēs apskatāma **TLMS "Urga" un keramikas studijas "Mālpils" izstāde "No abām pusēm"**.
- **05.09.** plkst. **18:00** Pannas Teātris skatītājiem piedāvā izrādi – brieduma komēdiju autore Aivas Birbeles stilā **"Sieviete kā konfekte"**.

Sieviete joprojām ir labākais, kas Latvijā ir! To izrādē atgādinās aktrise Zane Daudziņa, režisors Juris Rijnieks, dramaturģe Aiva Birbele, scenogrāfs Ivars Noviks, kostīmu māksliniece Una Bērziņa un izrāžu apvienības "Panna" komanda. **Biļešu cenas 10,-, 12,- un 15,- EUR.**

UZMANĪBU!!!

Pārceltās izrādes sākums plkst. 18:00

- **13.09. RUDENS GADATIRGUS** (stādi, amatniecības izstrādājumi, mājražotāju produkcija).
- **20.09.**
 - ◇ plkst. **16:00 Džemmai Skulmei 95.** Piemiņas izstādes **"Tautumeita"** atklāšana.
 - ◇ plkst. **17:00** Mālpils plenēra mākslinieku izstādes **"Vizuālais stāsts. Saskare"** atklāšana 2. stāva foajē.
- **25.09.** plkst. **19:00 Raimonds Pauls un Latvijas Radio bigbends** koncertprogrammā **"Dienvidu akvareļi"**. Solisti – **Ance Krauze un Daumants Kalniņš.** **Biļešu cenas 20,- un 25,- EUR** (pieejams ierobežots biļešu skaits). Koncertu rīko: Mālpils kultūras centrs, Latvijas koncerti. Atbalsta: Mālpils novada dome.

Iegādātās biļetes uz

19. marta Valmieras teātra izrādi "Venēra kažokādā" un 30. aprīļa koncertu "ČIČA dzied pasaules melodijas" nododamas KC kasē.

Dr. J. Borisovas-Litvinovas ģimenes ārsta prakses darbinieki būs atvaļinājumā no 7. līdz 13. septembrim.

Mūs aizvieto Dr. J. Sprūde, tālr. 29906462, adrese: Ķiršu iela 2A-5, Mālpils

Jaundzimušo mālpiliešu godināšana

notiks Tēva dienā, svētdien, 13. septembrī plkst. 14:00 pie Mālpils kultūras centra.

Izmanto iespēju nodot lietotās riepas!

Š.g. 10. septembrī no plkst. 8:30 līdz 14:00 laukumā pie katlu mājās – Enerģētikas ielā Mālpilī būs iespēja nodot bez maksas lietotas vieglo automašīnu riepas (līdz 21 collai iesk.).